

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Rzeszowie

LRZ – 4101-02-03/2013

P/13/102

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Rzeszowie

ul. Kraszewskiego 8, 35-016 Rzeszów

T +48 17 780 23 00, F +48 17 780 23 06

lrz@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli

P/13/102 – Realizacja kontraktów socjalnych przez miejskie i gminne ośrodki pomocy społecznej.

Jednostka przeprowadzająca kontrolę

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Rzeszowie

Kontrolerzy

1. Marek Wójtowicz główny specjalista k. p., upoważnienie do kontroli nr 84475 z dnia 20 lutego 2013 r.
2. Urszula Dziedzic specjalista k. p., upoważnienie do kontroli nr 84477 z dnia 22 lutego 2013 r.

(dowód: akta kontroli str. 1-4)

Jednostka kontrolowana

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jarosławiu zwany dalej Ośrodkiem.
Regon 651541944

Kierownik jednostki kontrolowanej

Maria Kulczycka Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jarosławiu od dnia 21 maja 1990 r.

(dowód: akta kontroli str. 5)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie mimo stwierdzonych nieprawidłowości ¹ działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

Uzasadnienie oceny ogólnej

Powyższa ocena ogólna wynika z ocen cząstkowych tematyki objętej kontrolą. Formułując powyższą ocenę NIK uwzględniła w szczególności prawidłowe wykonywanie zadań w zakresie zawierania i realizacji kontraktów socjalnych oraz związane z tym wykorzystanie środków finansowych. Nieprawidłowości w zakresie niezapewnienia odpowiedniej liczby pracowników socjalnych oraz uwagi dotyczące współpracy z PUP nie miały wpływu na realizację zadań w ww. zakresie.

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny ogólnej według proponowanej skali byłoby nadmiernie utrudnione, albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą, stosuje się ocenę opisową, bądź uzupełnia ocenę ogólną o dodatkowe objaśnienie

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Wykonanie zadań w zakresie przygotowania, zawierania i realizacji kontraktów socjalnych przez miejskie i gminne ośrodki pomocy społecznej.

Opis stanu faktycznego

1.1

Ośrodek przygotował analizy lokalnej sytuacji społecznej i demograficznej dla oceny zasobów pomocy społecznej, oszacował potrzeby w zakresie zawierania kontraktów socjalnych oraz koordynował wyznaczone w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych działania, dotyczące przeciwdziałaniu wykluczeniu społecznemu i zjawisku bezrobociu. W 2011 r. zawarto 26 kontraktów socjalnych typu B, a w 2012 r. 7 typu A i 25 typu B. Kontrakty socjalne kierowane były do osób korzystających z opieki społecznej: bezrobotnych bez prawa do zasiłku, zarejestrowane w Powiatowym Urzędzie Pracy w Jarosławiu (PUP) oraz rolników.

Zakres prowadzonych działań związanych z zawieraniem kontraktów socjalnych oraz grupy docelowe, do jakich kierowana była w tym zakresie oferta Ośrodka, był zgodny z założeniami przyjętej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych.

Kontrola wykazała, że kontrakty socjalne, jako narzędzia w pracy socjalnej wykorzystywane były w niewielkim stopniu. W 2011 r. na 1.818 osób korzystających z pomocy społecznej zawarto 26 kontraktów socjalnych (1,4%), a w 2012 r. na 1.652 osoby korzystające z pomocy społecznej zawarto 32 kontrakty (1,9%).

Z wyjaśnień złożonych przez Panią Marię Kulczycką Kierownika Ośrodka wynika, że główną przyczyną ograniczonej liczby zawieranych kontraktów było małe zainteresowanie tą formą wsparcia klientów Ośrodka, którzy bardziej preferowali pobieranie świadczeń w sposób bezwarunkowy.

(dowód: akta kontroli str. 6-65)

1.2

Ośrodek nie wprowadzał wewnętrznych procedur dotyczących zawierania kontraktów socjalnych. Stwierdzono, że kontrakty socjalne były wykorzystywane jako główne narzędzie realizowanego od 2008 r. projektu systemowego „Czas na aktywność w gminie Jarosław”, a decyzje o zawarciu kontraktu podejmowano na podstawie analizy sytuacji beneficjentów opieki społecznej. Nadzór nad wypełnianiem przez pracowników socjalnych zadań związanych z zawieraniem i realizacją kontraktów socjalnych sprawował Kierownik Ośrodka poprzez analizę i kontrolę dokumentacji sporządzonej przez pracowników socjalnych oraz planów pomocy dla klienta i jego rodziny.

(dowód: akta kontroli str. 69-72, 342-421)

W Ośrodku w okresie objętym kontrolą zatrudnionych było 6 pracowników socjalnych. Wszyscy zatrudnieni pracownicy socjalni posiadali kwalifikacje określone w art. 116 i 156 *ustawy o pomocy społecznej*².

(dowód: akta kontroli str. 61, 77)

W latach 2011-2012 w Ośrodku nie były prowadzone kontrole obejmujące swoim zakresem system kontraktów socjalnych oraz współpracę z właściwym PUP.

Jako najistotniejsze problemy związane z przygotowaniem i realizacją kontraktów socjalnych Kierownik Ośrodka i pracownicy socjalni podali: małe zainteresowanie klientów pomocy społecznej chęcią współpracy i wspólnym rozwiązywaniem

² Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009 r. Nr 175, poz. 1362 ze zm.)

problemów, specyficzna i trudna sytuacja na rynku pracy oraz trudności w opracowaniu celów kontraktu i jego szczegółowych zadań.

(dowód: akta kontroli str. 80-84)

1.3

W dniu 9 czerwca 2009 r. z inicjatywy Powiatowego Urzędu Pracy w Jarosławiu (PUP) Ośrodek zawarł z nim porozumienie, dotyczące współpracy na rzecz klientów wspólnych korzystających zarówno ze wsparcia pomocy społecznej jak i usług urzędu pracy, tj. osób wymienionych w art. 50 ust. 2 *ustawy o promocji zatrudnienia*³. Treść porozumienia odpowiadała postanowieniom *ustawy o promocji zatrudnienia* (art. 50 ust. 3 w zw. z art. 50 ust.2 pkt 2) oraz „Wytycznym dla powiatowych urzędów pracy i ośrodków pomocy społecznej w zakresie współpracy przy podejmowaniu działań na rzecz osób bezrobotnych, korzystających ze świadczeń pomocy społecznej” – opracowanych przez Ministra Pracy i Polityki Społecznej (MPiPS).

Stwierdzono, że Ośrodek nie prowadził wspólnie z PUP rozpoznania na jakie zawody, formy zatrudnienia jest zapotrzebowanie na lokalnym rynku pracy. W tym zakresie korzystano z własnego rozeznania wśród klientów Ośrodka oraz materiałów zamieszczonych na stronach internetowych PUP.

W okresie objętym kontrolą, Ośrodek nie występował do PUP o skierowanie osoby spełniającej kryteria do zawarcia kontraktu na zasadach wynikających z rozporządzenia MPiPS w sprawie wzoru kontraktu socjalnego⁴.

(dowód: akta kontroli str. 69-72, 85-100)

1.4

W latach 2011-2012 Ośrodek zawarł łącznie 58 kontraktów socjalnych (26 w 2011 r. oraz 32 w 2012 r.), z tego:

- 51 (26 w 2011 r. i 25 w 2012 r.) z wyszczególnionymi w art. 49 *ustawy o promocji zatrudnienia*, osobami znajdującymi się w szczególnej sytuacji na rynku pracy – kontrakt typu B,
- 7 w 2012 r. z osobami znajdującymi się w trudniej sytuacji życiowej, o których mowa w art.108 ust.1 *ustawy o pomocy społecznej* – kontrakt typu A.

W ramach projektu systemowego „Czas na aktywność w gminie Jarosław” zawarto łącznie 51 kontraktów (25 w roku 2011 - typu B oraz 26 w roku 2012, z tego 7 typu A i 19 typu B), natomiast poza ww. projektem – 7 typu B (1 w roku 2011 i 6 w roku 2012).

W kontroli ustalono, że kontrakty socjalne zawierane były głównie w ramach realizowanego projektu systemowego „Czas na aktywność w gminie Jarosław”. Wybór grup osób docelowych i zasady selekcji kandydatów dokonywane były zgodnie z regulaminem rekrutacji ww. projektu. W tym przypadku grupą docelową były osoby bezrobotne zarejestrowane w PUP, korzystające z pomocy społecznej i będące w wieku aktywności zawodowej. W 2012 r. ponadto dopuszczono możliwość udziału osób pracujących w gospodarstwie rolnym. Diagnoza lokalnej sytuacji społecznej i selekcja kandydatów do zawarcia kontraktów socjalnych dokonywana była przez pracowników socjalnych. W latach 2011-2012 najwięcej

³ Ustawa z dnia 20.04.2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2008 r. Nr 69, poz. 415 ze zm.) zwana ustawą o promocji zatrudnienia.

⁴ Rozporządzenie MPiPS z dnia 8.11.2010 r. w sprawie wzoru kontraktu socjalnego (Dz. U. Nr 218, poz. 1439).

kontraktów zawartych było z osobami długotrwale bezrobotnymi oraz bezrobotnymi do 25 roku życia.

(dowód: akta kontroli str. 101-111, 342-421)

1.5

Na podstawie badania próby kontraktów socjalnych zakończonych w okresie objętym kontrolą (po 20 kontraktów podpisanych w każdym roku, dobranych w sposób losowy, finansowanych ze środków własnych i środków UE) ustalono, że:

- wszystkie badane kontrakty socjalne zostały prawidłowo przygotowane, beneficjenci spełniali ustawowe przesłanki do objęcia kontraktem, jednocześnie wystąpiły 2 przypadki spełniania warunków do wnioskowania o skierowanie osoby do realizacji kontraktu w trybie art. 50 ust. 2 pkt 2 *ustawy o promocji zatrudnienia*,
- Ośrodek nie występował do PUP o skierowanie osób do realizacji kontraktu socjalnego,
- kontrakty sporządzono zgodnie z obowiązującym wzorem określonym w *rozporządzeniu w sprawie wzoru kontraktu socjalnego*,
- wszystkie kontrakty zawierały skonkretyzowane cele, przewidywane efekty oraz działania i terminy ich realizacji,
- ustalone w kontraktach działania zostały wykonane w określonych terminach, a beneficjenci osiągnęli zakładane cele kontraktów.

(dowód: akta kontroli str. 112-232, 262-268)

Z ankiet wypełnionych przez beneficjentów badanych kontraktów socjalnych wynika, że praca z pracownikiem socjalnym układała się bardzo dobrze, cele kontraktów zostały określone właściwie. Spośród ankietowanych 35% zadowolonych było z realizacji kontraktu, ze względu na zdobycie nowych umiejętności i kwalifikacji. Pozostali ankietowani uważali, że kontrakt nie umożliwił im przełamania trudnej sytuacji życiowej uzasadniając swoją opinię m. in. tym, że nadal nie znaleźli pracy.

(dowód: akta kontroli str. 233-251)

1.6 i 1.7

Kontrakty socjalne zawierane były na okresy od 4 do 9 miesięcy. Na 58 kontraktów zawartych w okresie objętym kontrolą zakończonych zostało 51 kontraktów (23 z 2011 r. i 28 z 2012 r.). Zerwanych zostało łącznie 7 kontraktów (3 w 2011 r. i 4 w 2012 r.). Przyczynami zerwania kontraktów były względy osobiste, podjęcie zatrudnienia oraz zmiana miejsca zamieszkania. Stwierdzono, że we wszystkich przypadkach kontraktów zerwanych, diagnozy sytuacji osób objętych kontraktami przeprowadzone zostały prawidłowo, a kontrakty zawierały skonkretyzowane cele, przewidywane efekty oraz działania i terminy ich realizacji. Przyczyny zerwania kontraktów zostały potwierdzone w ankietach wypełnionych przez beneficjentów.

W badanych kontraktach w trakcie ich realizacji nie dokonywano zmian.

(dowód: akta kontroli str. 112, 252-257)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości.

Stwierdzono, że Ośrodek nie spełniał warunku określonego w art. 110 ust. 11 *ustawy o pomocy społecznej*, zgodnie z którym ośrodek pomocy społecznej zatrudnia pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby ludności gminy w stosunku jeden pracownik socjalny na 2 tys. mieszkańców, nie mniej jednak niż trzech pracowników.

W kontroli ustalono, że w gminie Jarosław w 2011 r. liczba ludności wynosiła 13.177, a w 2012 r. 13.193. W tym okresie Ośrodek zatrudniał 6 pracowników socjalnych.

W wyjaśnieniu Pani Maria Kulczycka Kierownik Ośrodka podała m. in., że przyczyną nie zatrudnienia wymaganej liczby pracowników socjalnych był brak środków finansowych oraz warunków lokalowych. Wójt Gminy był informowany ustnie o konieczności zatrudnienia pracowników. Stan kadrowy zapewnia prawidłową realizację zadań.

(dowód: akta kontroli str. 61, 69-72, 77-79)

Uwagi dotyczące
badanej działalności

NIK zwraca uwagę, iż w ograniczonym zakresie prowadzono współpracę z PUP. Pomimo zawarcia porozumienia o współpracy i występowania wśród klientów objętych kontraktem socjalnym 2 osób, które spełniały wymogi art. 50 *ustawy o promocji zatrudnienia* nie wystąpiono do PUP o skierowanie tych osób do uczestnictwa w kontrakcie socjalnym. Współpraca ograniczona była jedynie do informowania PUP o zawartych kontraktach.

(dowód: akta kontroli str. 69-76, 262-268)

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie mimo stwierdzonych nieprawidłowości⁵ działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

2. Efekty realizacji kontraktów socjalnych

Opis stanu
faktycznego

2.1

W kontroli ustalono, że każdorazowo po zakończeniu realizacji kontraktu przeprowadzono ewaluację osiągniętych efektów. Ewaluację przeprowadzono poprzez ankiety końcowe wypełnione przez beneficjenta i analizę uzyskanych uprawnień i odbytych szkoleń.

(dowód: akta kontroli str. 112-232)

2.2

Spśród 51 osób, które ukończyły kontrakt socjalny w latach 2011-2012, na dzień 1 lutego 2013 r. usamodzielnionych było (tj. nie korzystało z pomocy społecznej i nie figurowało w rejestrze PUP) 3 osoby. W wyjaśnieniu jako przyczyny niskiego wskaźnika usamodzielnienia ekonomicznego beneficjentów kontraktów Kierownik Ośrodka podała: wysoki wskaźnik bezrobocia, niską płacę minimalną (która w przeliczeniu na członka rodziny uprawnia do korzystania ze świadczeń z pomocy społecznej), podwyższenie przez Radę Gminy Jarosław kryterium dochodowego uprawniającego do korzystania z dożywiania.

(dowód: akta kontroli str. 258-260, 262-268)

⁵ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen cząstkowych dotyczących działalności w badanym obszarze: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny cząstkowej według proponowanej skali byłoby niemożliwe lub nadmiernie utrudnione, albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą, należy zastosować ocenę opisową.

2.3

Na podstawie badania wybranych do kontroli 40 kontraktów ukończonych w latach 2011 – 2012 ustalono, iż:

- pracownicy socjalni kontynuowali pracę socjalną z osobami, które po zakończeniu kontraktu w dalszym ciągu korzystały z pomocy społecznej. Pracy takiej nie kontynuowano w przypadku osób, które nie występowały z wnioskami o takie świadczenia. Z 40 objętych kontrolą kontraktów socjalnych w 28 przypadkach praca socjalna była kontynuowana, a w 12 przypadkach nie.
- pracownicy socjalni podczas zamknięcia kontraktów dokonywali oceny w odniesieniu do zrealizowanych celów i osiągniętych rezultatów,
- we wszystkich przypadkach zakładane cele zostały osiągnięte.

(dowód: akta kontroli str. 112-232)

2.4

W kontroli ustalono, że Ośrodek w ramach zrealizowanych kontraktów socjalnych przeszkolił uczestników w następujących zawodach i specjalnościach:

- w 2011 r. – sprzedawca z obsługą kas fiskalnych i fakturowaniem komputerowym (15 osób), stylizacja paznokci (15 osób), technolog robót wykończeniowych (5 osób), kurs komputerowy (15 osób),
- w 2012 r. - sprzedawca z obsługą kas fiskalnych i fakturowaniem komputerowym (15 osób), stylizacja paznokci i kosmetyczka (15 osób), magazynier i kierowca wózków jezdniowych z napędem silnikowym i fakturowaniem komputerowym (5 osób), spawacz metodą MAG (5 osób) i kurs komputerowy (20 osób).

W zawodach nadwyżkowych przeszkolono:

- 30 osób w zawodzie sprzedawca (po 15 osób w latach 2011-2012), łączny koszt szkoleń wyniósł 19.830 zł,
- 30 osób w zawodzie manikiurzystka i kosmetyczka (po 15 osób w latach 2011-2012) łączny koszt szkoleń – 23.070 zł.

Realizacja kursów i szkoleń w zawodach nadwyżkowych wynikała z poczynionych, w trakcie rekrutacji, ustaleń dotyczących oczekiwań osób zakwalifikowanych do uczestnictwa w projekcie systemowym „Czas na aktywność w gminie Jarosław”. Z przeprowadzonego w marcu 2012 r. przez PUP monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie jarosławskim wynika, że ww. zawody należą do nadwyżkowych, to jednak jest na nie największe zapotrzebowanie ze strony pracodawców. Ponadto z ankiet wypełnionych przez beneficjentów zrealizowanych kontraktów wynika, że największym zainteresowaniem cieszyły się m. in. szkolenia w ww. specjalnościach.

(dowód: akta kontroli str. 64-68, 261-268)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie *nie stwierdzono nieprawidłowości*.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie⁶ działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

3. Wykorzystanie środków finansowych na realizację kontraktów socjalnych

Opis stanu faktycznego

3.1

Środki na finansowanie kontraktów socjalnych w latach 2011-2012 planowane były w oparciu o alokację środków proponowanych i ostatecznie przyznanych przez Wojewódzki Urząd Pracy. Na tej podstawie tworzony był budżet zadaniowy, a po jego zatwierdzeniu plan finansowy z podziałem na poszczególne paragrafy. Gmina obowiązana była zapewnić wkład własny w wysokości 10,5 % ogólnej wartości projektu, co przeznaczane było na wsparcie finansowe uczestników projektu w formie zasiłków celowych.

W latach 2011-2012 r. Ośrodek wydatkował na realizację kontraktów socjalnych typu A (kontrakty realizowane tylko w 2012 r.) i typu B środki w łącznej kwocie 581.087 zł, z tego:

- w 2011 r. środki w kwocie 291.356 zł, w tym kwota 245.000 zł stanowiła środki UE z EFS w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, kwota 30.176 zł stanowiła środki własne gminy oraz kwota 16.180 zł środki z budżetu,
- w 2012 r. środki w kwocie 289.731 zł, w tym kwota 243.989 zł (20.839 zł kontrakt typu A i 223.150 zł kontrakt typu B) stanowiła środki UE z EFS w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, kwota 29.700 zł (8.880 zł kontrakt typu A i 20.820 zł kontrakt typu B) środki własne gminy oraz kwota 16.042 zł (3.045 zł kontrakt typu A i 12.997 zł kontrakt typu B) środki z budżetu.

(dowód: akta kontroli str. 69-72, 269)

Wykorzystanie środków finansowych na realizację kontraktów socjalnych obejmowało:

w 2011 r.:

- świadczenia rzeczowe, w tym:

- kursy i szkolenia podnoszące ogólne kwalifikacje dla 24 osób w kwocie 38.890 zł,
- nauka sposobu poszukiwania pracy dla 25 osób w kwocie 4.400 zł,
- uczestnictwo w zajęciach terapeutycznych dla 25 osób w kwocie 21.710 zł,
- indywidualne konsultacje z psychologiem lub terapeutą dla 25 osób w kwocie 4.400 zł,
- inne działania w kwocie 175.600 zł,

- świadczenia wypłacone beneficjentom dla 24 osób w kwocie 46.356 zł, obejmujące zasiłki celowe, okresowe, dożywianie,

⁶ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen cząstkowych dotyczących działalności w badanym obszarze: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny cząstkowej według proponowanej skali byłoby niemożliwe lub nadmiernie utrudnione, albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą, należy zastosować ocenę opisową.

w 2012 r.:

- świadczenia rzeczowe, w tym:

- kursy i szkolenia podnoszące ogólne kwalifikacje dla 21 osób w kwocie 61.385 zł,
- nauka sposobu poszukiwania pracy dla 22 osób w kwocie 2.900 zł,
- indywidualne konsultacje z psychologiem lub terapeutą dla 22 osób w kwocie 2.900 zł,
- inne działania w kwocie 176.804 zł,

- świadczenia wypłacone beneficjentom dla 22 osób w kwocie 45.742 zł, obejmujące zasiłki celowe, okresowe, dożywianie.

(dowód: akta kontroli str. 270)

3.2

Środki z przeznaczeniem na realizację kontraktów socjalnych ewidencjonowane były zgodnie z zasadami przyjętymi w polityce rachunkowości określonej przez Kierownika Ośrodka zarządzeniem nr 3/2011 z dnia 13 stycznia 2011 r. Prowadzona ewidencja dla środków projektu systemowego „Czas na aktywność w gminie Jarosław” (z oznaczeniem PO KL) umożliwiała wyodrębnienie rozliczeń środków pochodzących z różnych źródeł. Dla potrzeb projektu Ośrodek prowadził wyodrębniony rachunek bankowy.

Przyznane w ramach ww. projektu środki w kwocie 264.025 zł w 2011 r. oraz w kwocie 252.000 zł w 2012 r. zostały wykorzystane w 94,8 % zgodnie z przeznaczeniem i przyjętym harmonogramem na realizację szkoleń, kursów i porad dla beneficjentów kontraktów socjalnych, pracę socjalną i zarządzanie projektem (wypłaty wynagrodzeń i pochodnych dla kierownika GOPS i pracowników socjalnych zajmujących się współpracą z beneficjentami), promocję projektu (materiały biurowe, zaproszenia, plakaty) i koszty pośrednie. Udział środków własnych gminy wniesiony został we właściwej wysokości (10,5 %) i stanowił 28.743 zł w 2011 r. oraz 28.600 zł w 2012 r. i został przeznaczony zgodnie z planem na wypłaty zasiłków celowych dla beneficjentów projektów socjalnych. Potwierdzeniem zrealizowanych ww. działań były harmonogramy zajęć, listy obecności, dzienniki z realizowanych zajęć, protokoły z przeprowadzonych egzaminów, zaświadczenia o ukończeniu kursów i szkoleń, ankiety.

Wskaźnik wykorzystania środków na realizację kontraktów socjalnych w stosunku do ich planu wynosił 92,8 % w 2011 r. oraz 96,8 % w 2012 r. Wszystkie zaplanowane zadania zostały zrealizowane. Przyczyną niewykorzystania środków w kwocie 19.025 zł w 2011 r. i 8.011 zł w 2012 r. był zakup usług szkoleniowych w kwocie niższej niż planowana, niepełne wykorzystanie ryczałtów na dojazdy oraz zasiłek chorobowy i zmniejszenie wymiaru czasu pracy pracownika.

(dowód: akta kontroli str. 69-92, 271-421)

3.3

W latach 2011-2012 Ośrodek wypłacił dla beneficjentów kontraktów socjalnych (dotyczy 40 uczestników kontraktów socjalnych objętych badaną próbą) świadczenia w łącznej kwocie 55.606 zł, z tego 27.806 zł w 2011 r. i 27.800 zł w 2012 r., które obejmowały zasiłki celowe na udział własny w projekcie. Analiza powyższych świadczeń nie wykazała nieprawidłowości w sposobie ich przyznawania, naliczania i wypłacania.

W badanej próbie nie wystąpiły przypadki odmowy zawarcia kontraktu socjalnego, bądź niedotrzymania jego postanowień. Nie stwierdzono również przypadków odmowy przyznania świadczenia dla beneficjentów, uchylecia decyzji przyznającej świadczenie lub wstrzymania wypłaty świadczenia.

(dowód: akta kontroli str. 259-260, 112-232)

3.4

W latach 2011-2012 Ośrodek nie opłacał składek na ubezpieczenie zdrowotne osobom, z którymi zawarto kontrakty socjalne, ze względu iż osoby te nie spełniały warunków do objęcia ubezpieczeniem na podstawie art. 108 ust. 3 *ustawy o pomocy społecznej* w zw. z art. 66 ust. 1 pkt 30 *ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych*⁷.

(dowód: akta kontroli str. 112-232)

3.5

Przeciętny, jednostkowy koszt realizacji kontraktu socjalnego w przeliczeniu na beneficjentów, którzy ukończyli kontrakty stanowił w 2011 r. kwotę 12.668 zł – dla kontraktu typu B, a w 2012 r. kwotę 5.461 zł – dla kontraktu typu A oraz kwotę 11.172 zł – dla kontraktu typu B.

Średni koszt realizacji kontraktu socjalnego w latach 2011-2012 dla kontraktu typu A wynosił 5.461 zł i dla kontraktu typu B wynosił 11.920 zł.

Przeciętny, jednostkowy koszt realizacji kontraktu socjalnego w przeliczeniu na beneficjentów, którzy usamodzielnili się w wyniku realizacji kontraktu stanowił w 2011 r. kwotę 145.678 zł – dla kontraktu typu B, a w 2012 r. kwotę 256.966 zł – dla kontraktu typu B.

Średni koszt realizacji kontraktu socjalnego w latach 2011-2012 dla kontraktu typu B wynosił 182.774 zł.

(dowód: akta kontroli str. 61, 258, 269)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie *nie stwierdzono nieprawidłowości*.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie⁸ działalność w badanym zakresie.

⁷ Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. Nr 164, poz. 1027 ze zm.).

⁸ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen częściowych dotyczących działalności w badanym obszarze: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny częściowej według proponowanej skali byłoby niemożliwe lub nadmiernie utrudnione, albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą, należy zastosować ocenę opisową.

IV. Uwagi i wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli⁹, wnosi o: podjęcie działań celem dostosowania zatrudnienia pracowników socjalnych do wymogów art. 110 ust. 11 ustawy o pomocy społecznej.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Rzeszowie.

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Rzeszów, dnia *kwietnia* 2013 r.

Kontrolerzy
Marek Wójtowicz
Główny Specjalista k. p.

.....
podpis

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Rzeszowie

Zastępca dyrektora
Stefan Gados

.....
podpis

Urszula Dziedzic
Specjalista k. p.

.....
podpis

⁹ Dz.U. z 2012 r., poz. 82.